

**KOMPETENCJE
DZIŚ I JUTRO
Identyfikacja
zawodów i branż
szybkowych
i rozwijających się
w woj. podlaskim**

agenda

1. Założenia do badania
2. Branże i zawody wykazujące charakter schyłkowy i rozwojowy
3. Zawody i kompetencje związane z zielonymi miejscami pracy teraz i w przyszłości;
4. Zapotrzebowanie na kompetencje cyfrowe obecnie i w ciągu najbliższych lat
5. Wnioski z badania

Założenia do badania

Dokonujące się przemiany społeczno-gospodarcze wpływają na funkcjonowanie lokalnych rynków pracy. Innowacje i modernizacje wprowadzane przez przedsiębiorstwa pod wpływem globalnych przemian powodują zmiany w strukturze popytu na pracowników, generując zapotrzebowanie na nowoczesne kompetencje.

Jednocześnie należy spodziewać się napływu zasobów pracy o przestarzałych kwalifikacjach, z branż schyłkowych, z firm, które nie zdążyły bądź nie były w stanie dostosować się do tych przemian.

Wyzwaniem dla polskiego rynku pracy staje się wyposażenie zasobów pracy w niezbędne kompetencje potrzebne w sektorach przechodzących transformację energetyczną i cyfrową, a dla publicznych służb zatrudnienia - zaplanowanie i wdrożenie działań mających na celu dopasowanie umiejętności kadr do potrzeb polskiej gospodarki.

Aby podjąć działania mające na celu zminimalizowanie negatywnych skutków niedopasowań strukturalnych, warto postawić pytania:

- Jakie branże oraz zawody i kompetencje mają na danym rynku charakter schyłkowy, a jakie wykazują potencjał rozwojowy dla lokalnej gospodarki i wzrosnie na nie zapotrzebowanie?
- Na jakie zawody i kompetencje związane z zielonymi miejscami pracy oraz kompetencje cyfrowe zgłaszany jest popyt obecnie, a jakie będą poszukiwane w przyszłości?

Branże schyłkowe i rozwijające się w woj. podlaskim - Wnioski z badania

- ❑ Z badania wynika pozytywny trend, w którym większość branż wykazuje tendencję wzrostową (15 na 21 – 70%), podczas gdy zawody schyłkowe występują w 30% badanych sekcji PKD,
- ❑ Część branż wykazuje zawody zarówno schyłkowe, jak i rozwojowe, co jest spowodowane np. lokalizacją prowadzonej działalności oraz wprowadzonymi innowacjami w ramach organizacji. Należą do nich np.:
 - A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
 - C Przetwórstwo przemysłowe,
 - G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych,
 - S Pozostała działalność usługowa. W tych branżach łatwiej jest zarządzać mobilnością między- i wewnątrzgałęziową.
- ❑ Planowanie i wdrożenie działań mających na celu dopasowanie umiejętności kadr do potrzeb polskiej gospodarki będzie wymagało dalszej pogłębionej analizy w obszarze transformacji energetycznej i cyfrowej, w tym w kontekście koncepcji zrównoważonego rozwoju, w ujęciu lokalnym/regionalnym;

Zawody schyłkowe i rozwijające się w woj. podlaskim

Branże i zawody schyłkowe	Branże i zawody rozwijające się
Rolnictwo – rolnicy prowadzący małe gospodarstwa rolne, zajmujący się hodowlą zwierząt, hodowcy zwierząt futerkowych	Rolnictwo – zawody związane z uprawami ekologicznymi, produkcją żywności ekologicznej, zawody związane z ekoturystyką
Przetwórstwo przemysłowe - zawody związane z przemysłem odzieżowym, włókienniczym: szwaczka, krojczy, obuwnik, technik włókiennik, przędzacz, tkacz	Przetwórstwo przemysłowe – produkcja urządzeń związanych z odnawialnymi źródłami energii i zielonymi technologiami; produkcja maszyn i urządzeń, przemysł spożywczy – zawody związane z obsługą nowoczesnych zautomatyzowanych linii produkcyjnych, automatycy, mechatronicy, operatorzy linii produkcyjnych, robotów np. spawalniczych
Handel - kasjerzy i pracownicy zajmujący się obsługą klienta w tradycyjnych sklepach	Handel – zawody związane ze sprzedażą internetową, logistyką, obsługą klienta online, marketingiem cyfrowym i rozwojem platform e-commerce
Usługi – zawody rzemieślnicze: szewc, ślusarz, cieśla	Usługi związane z dbaniem o ciało, zdrowie i ciężką fizyczną, a także zawody zw. z projektowaniem, montażem i serwisem instalacji i urządzeń energii odnawialnej, specjaliści ds. „inteligentnych domów”, mechanicy samochodów elektrycznych

Popyt na zielone zawody i kompetencje - Wnioski z badania

- Popyt na zawody/kompetencje dedykowane zielonym miejscom pracy jest aktualnie wskazywany w 8 sekcjach PKD:**
A Rolnictwo (...), **C** Przetwórstwo przemysłowe,
D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną(...),
E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami (...),
F Budownictwo, **I** Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, **M** Działalność profesjonalna, **N** Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.
- W przyszłości zawody i kompetencje związane z zielonymi miejscami pracy wystąpią w ww. sekcjach oraz w sekcji **H** Transport i gospodarka magazynowa, gdzie notowany będzie popyt na zawody związane z obsługą środków napędu opartych na czystej energii alternatywnych do silników spalinowych.

Popyt na zielone kompetencje

Popyt na zielone kompetencje teraz

- kompetencje techniczne związane z obsługą i mechanizacją urządzeń rolniczych,
- umiejętność zarządzania systemami monitorującymi produkcję ekologiczną,
- znajomość ekologicznej uprawy roślin i hodowli zwierząt,
- znajomość zasad zdrowego żywienia,
- umiejętność przeprowadzania audytu energetycznego,
- zdolność do wykonywania pracy fizycznej (sortowacz, ładowacz, robotnik oczyszczania).

Popyt na zielone kompetencje w przyszłości

- kompetencje techniczne związane z obszarem energetyki odnawialnej i jądrowej, umiejętność naprawy, modernizacji urządzeń i maszyn ekologicznych,
- kompetencje specjalistyczne w zakresie tworzenia nowych lub modernizowania starych linii w gospodarce odpadami,
- znajomość ekologicznych, efektywnych energetycznie technik budowlanych,
- umiejętności analityczne (np. badanie efektywności energetycznej, wskaźników zw. ze zrównoważonym rozwojem),
- umiejętność sprzedaży produktów i usług o charakterze eko (np. ekoturystyka),
- umiejętność dzielenia się wiedzą nt. zielonej gospodarki.

Zielone miejsca pracy – wg MOP to miejsca, na których praca przyczynia się do zachowania lub przywrócenia jakości środowiska naturalnego. Oznaczają pracę wykonywaną w różnych sektorach, np. rolnictwie, przemyśle, usługach czy administracji.

Popyt na kompetencje cyfrowe - Wnioski z badania

- Obecnie wyraźny popyt na kompetencje cyfrowe wykazuje 9 sekcji PKD:**
C Przetwórstwo przemysłowe, F Budownictwo, G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, J Informacja i komunikacja, K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, M Działalność profesjonalna, O Administracja publiczna i obrona narodowa (...), P Edukacja;
- W kontekście zapotrzebowania na kompetencje cyfrowe w przyszłości pojawi się popyt na kompetencje cyfrowe** związane z energetyką i odnawialnymi źródłami energii w sekcji **D** Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych.

Popyt na kompetencje cyfrowe

Popyt na kompetencje cyfrowe teraz

- umiejętność korzystania z danych i informacji,
- znajomość pakietu MS Office,
- znajomość specjalistycznego oprogramowania (np. Auto-Cad, SolidWorks, Płatnik, programowania obrabiarek sterowanych numerycznie),
- znajomość języków obcych i języków programowania,
- tworzenie treści cyfrowych,
- znajomość technik sprzedaży,
- umiejętności komunikacyjne i współpracy (w tym online).

Popyt na kompetencje cyfrowe w przyszłości

- umiejętność pracy w nowym otoczeniu produkcyjnym z wykorzystaniem wschodzących technologii, takich jak: chmura obliczeniowa, sztuczna inteligencja, internet rzeczy, umiejętność programowania robotów spawalniczych,
- kompetencje cyfrowe związane z energetyką i odnawialnymi źródłami energii,
- marketing internetowy,
- umiejętność obsługi klienta za pomocą różnych kanałów komunikacji online,
- kompetencje w zakresie cyberbezpieczeństwa.

Dziękuję za uwagę!

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Zespół Wydziału Badań i Analiz

Tel. 0-85 7497233, 7497246, 7497232

<https://wupbialystok.praca.gov.pl/>